

Pityriasis versicolor

Wat is pityriasis versicolor?

Pityriasis versicolor is een onschuldige oppervlakkige infectie van de huid, veroorzaakt door een gist van de soort *Malassezia*. Er bestaan minstens 7 verschillende varianten van deze gist. Deze komen veel voor op de normale huid, maar ze kunnen onder bepaalde omstandigheden huidafwijkingen veroorzaken. *Malassezia* heeft een voorkeur voor talgrijke huid en bevindt zich daarom vooral op het behaarde hoofd, de bovenkant van de romp en in de lichaamsplooiën. Pityriasis versicolor wordt voornamelijk veroorzaakt door *Malassezia globosa* en *Malassezia sympodialis*.

Hoe ontstaat pityriasis versicolor?

De infectie wordt vooral bij jong volwassenen gezien. De omstandigheden die het ontstaan van de aandoening bevorderen zijn een hoge luchtvochtigheidsgraad, meestal in combinatie met een hoge omgevingstemperatuur en een vette (talgrijke) huid. Pityriasis versicolor wordt dan ook relatief vaak gezien in tropische klimaten, waar tot 40% van de bevolking er last van kan hebben. In koude klimaten komt het daarentegen bij minder dan 1% van de bevolking voor. In gematigde klimaten, zoals in Nederland, beginnen de klachten vaak in de zomer. Dit komt mogelijk ook doordat dat de huidafwijkingen dan pas gaan opvallen als gevolg van het bruiner worden van de huid.

Wat zijn de verschijnselen?

De term versicolor is afkomstig van de Latijnse woorden *versus* en *color*. Dit betekent tegengestelde kleur. Bij mensen met een lichte huidskleur wordt pityriasis versicolor namelijk gekenmerkt door lichtbruine of roodbruine vlekken met een fijne schilfering. Deze vlekken zien er dus donkerder uit dan de omringende blanke huid. Bij mensen met een donkere huidskleur zijn de vlekken juist bleker dan de omringende normale huid. De vlekken kunnen in grootte variëren van enkele millimeters tot tientallen centimeters en worden vooral op de romp en bovenarmen gezien. Ze kunnen ook over grote delen van de huid in elkaar overlopen en samenvloeien, waarbij uitbreiding naar de onderarmen, handruggen, bovenbenen en zelfs tot in de knieholten geen uitzondering is. Vooral in tropische klimaten zijn soms ook het gezicht en het behaarde hoofd aangedaan. Behalve het cosmetisch storende aspect geven de huidafwijkingen hooguit geringe jeukklachten.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

Pityriasis versicolor kan door de arts in de meeste gevallen met het blote oog herkend worden. Soms worden er schilfertjes van de huid afgenomen voor microscopisch onderzoek.

Wat is de behandeling?

Pityriasis versicolor kan op verschillende manieren worden behandeld.

Uitwendige behandeling

De behandeling bestaat in het algemeen uit het aanbrengen van een antischimmel crème, zoals bijvoorbeeld ketoconazol crème of een andere “-azol” crème. Ook ciclopirox crème is effectief. De behandeling moet eenmaal daags gedurende minimaal twee weken worden uitgevoerd.

Ook kan Seleen(di)sulfide suspensie worden toegepast gedurende 1 nacht of eventueel dagelijks gedurende een week (elke dag na 10 minuten afwassen). Hierbij wordt de suspensie over de gehele aangedane huid met een washandje aangebracht.

Men veronderstelt dat het behaarde hoofd een belangrijk reservoir is voor de gisten. Daarom is het aan te raden twee keer per week ketoconazol hoofdgel te gebruiken na het haarwassen. De gel moet worden ingemasseed en na 5 minuten worden uitgespoeld. Met deze maatregel wordt geprobeerd een terugkeer van pityriasis versicolor voorkomen.

Inwendige behandeling

Wanneer de afwijkingen zeer uitgebreid zijn of regelmatig terugkeren, kan pityriasis versicolor worden behandeld met itraconazol capsules. Meestal is behandeling gedurende 1 week voldoende. Bijwerkingen treden vrijwel nooit op.

Wat kunt u zelf nog doen?

Indien de aandoening meerdere keren is teruggekomen, kan tijdens de zomermaanden ketoconazol hoofdgel preventief worden toegepast.

Wat zijn de vooruitzichten?

Na de genezing van pityriasis versicolor kunnen de lichte vlekjes langere tijd blijven bestaan. Dit komt doordat de gistcellen een stof afscheiden, die een (soms langdurig) remmend effect heeft op de pigmentvorming. Over het algemeen zullen de bleke vlekken in de loop van de zomer of na circa een half jaar weer spontaan verdwijnen. Helaas is het regelmatig terugkomen van de infectie zeker geen uitzondering.

Deze folder is een uitgave van de

**Nederlandse Vereniging voor
Dermatologie en Venereologie**

Copyright 2005
Eindversie november 2005

Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht. De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.

© 2005 Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie